

BRÖLLOPPSRIM.

Vid bröllopsmåltiderna skulle ju tales-
mannen taga mot "förlingen" och dela ut den. Här nedan några
rim, som Jöns Persson : Gamla Bo, Rosjökloster brukade servera:

"Jag kom på Kulleberga bro,
där mötte jag en so
o hon va ifrån Bo,
o de kan ni tro,
o hon hade ditte grödafaded."

Bröllopsrim.

"Traktören bjuder av den stora flaskan,
o kecken slår sig alltjämt på taskan,
o kommen hit mina goe män,
för här finns rätter mer än tjugofem."

"Rätt som ni går,
så tar vi oss en tår,
o flaskan hänger mellan flickans lår
o slår."

*Marie
Frost
Bojstaklaster m
år 1928*

jurad. as bond Pabson 554

BYGGANDET AV KLINEHUS.
=====

Först satte man upp ^ostämman till huset,
vilken vanligen var av eke, sparrarna kunde också vara
av fur eller gran; Sen insattes "stagarna" eller stängerna
lodrät mellan löshult och fot och löshult och bjälke.
Stängernas övre ända staks alltid i ett hål, men den
övre sköts in i en ränna. På båda sidorna om stängerna
slogs stampad lera in. Ibland flätades halm mellan
"stagarna", och då kunde de sitta längre från varandra
ungefär en dm. men om endast lera slogs mellan, 3-4cm.

Byggandet av
klinehus.

Leran skulle först stampas. Detta ^vgordes av
gårdens tjänstefolk, och de traskade kring i leran barfota.
Gällde det ett större hus, så mer lera åtgick, fingo hästarna

trampa leran. Vid ett sådant bygge samlades allt folket i byn saman, i varje fall så många, som hade tid, för att hjälpa till. Man väntade aldrig någon betalning för arbetet, men så bestod ägaren istället ett ordentligt "klinegille" efteråt.

Vid kliningen stod där en på varje sida om väggen. Leran hade var och en i en liten balja eller ett tråg och såslogs den i på var sida om "stagarna" till önskad tjocklek.

Gavlarna gjordes av stänger, fästade på samma sätt som väggstängerna. Man flätade ene mellan och någon gång även halm.

För längre tid tillbaka byggde man helt enkelt runda hus för att slippa gavlarna.

Golven voro av ler utom indagligstugan och sommarstugan, där brädgolv lades på leran. På många ställen hade man en "kammare" med brädgolv, det finaste rummet.

Då lervägarna blivit torra, kalkades de både utan och innan.

Man lade också loggolv av ler. Leran breddes över hela golvet på en gång, och så trampades den samman av hästarna. Sen man fått önskad tjocklek, slätades den till och sen skulle den "lämmas", d. v. s. slås och pakas samman med en bräda, i vilken satt ett handtag. Ett lerloggolv var ungefär en halv aln tjockt.

För att logan skulle bli lätt att traska på, lade man ett lager småstenar under leran. Då klingade det friskt

i logan och "pläjlole" (slagan på päjlen) studsade bra.
Senare fann man på att lägga riktiga stentrummor såsom
varande ännu bättre.

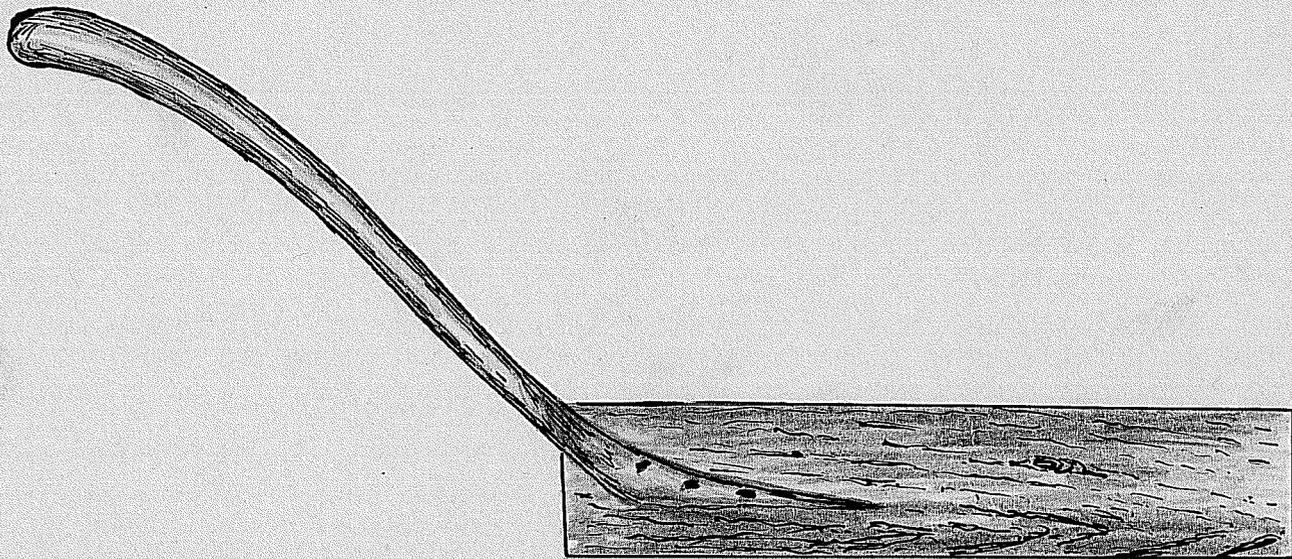
"Klinegillet" hade man så kvällen den dag, då
allt blivit färdigt. Dåvankades mat, öl och brännvin. Alla
togo bra för sig, och sedan alla blivit riktigt upplivade
dansade både gamla och unga hela natten, allt under det
man bättrade på humöret med några supar då och då.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

M:554:7

7
7

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

BRÄDA ATT "LÄMMA" ETT LOGGOLV MED.

M I D S O M M A R,

Midsommarafton samlades traktens

ungdom till dans kring majstången, Majstång restes ofta på gårdarna men eljest ute på en slät, öppen plats ute i skogen. Vid de stora godsens restes majstång vid själva gården, och där samlades all godsets ungdom. Bröderna Lundh talade särskilt om greve Rävencloou på Pugerup, som varje midsommarafton brukade samla 100-talspersoner vid sin herregård och traktera dem med mat och dryck.

Midsommar.

Majstången var den vanliga med tvärträn.

Den kläddes med grönt och blommor, gärna eklöv och vilda

blommor .

I toppen hängdes en krans samt en i varje ända av tvärträn och så oftast en som virades runt om stång och tvärträn på mitten. Desutom kommo ofta flera kransar till på tvärträn, därigenom att godsherren självoch hans familj kommo till med en eller flera. Sen dansades till solen gick upp. Förutom dans roade man sig även med idrott och brottningslekar.

Då man dansat en stund, serverades öl, brännvin och smörgåsar. Senare på natten tillhandahölls även brännvin och öl. Man dansade mest ringdans och kadrilj, och en eller två spelemän sörjde för musiken. Det spelades vanligen fiol och på senare tid harmonika.

F Ö R L O S S N I N G .

Unga kvinnor brukade spänna upp en fölahamn
(fosterhinnan kring fölet), göar ett håll i den och nakna
krypa genom. Då skulle de få lätta förlossningar, men
avkomman blev en varulv. Varulven var egentligen en m. Förlossning.
människa, som gick på fyra ben, d. v. s. armar och ben,
efter havande kvinnor för att taga fostret från den .
Han kunde omskapa det ena benet till en "rompa" (svans).

En man som kände, att han "blivit" eller "var" en
varulv, sade till sin hustru, att om varulven kom efter
henne, skulle hon inte sticka utan bara slå.

Varulvs

S K Y D D M O T O N T .

Då man bar mjölk i byn, skulle
där alltid vara lite salt i, som skulle skydda mot "trilleri ^o Skydd mot
och ont." ont

Man fick ej spilla mjölk på vägen, ty då kunde Mjölk.
någon få fatt i den och "förgöra" mjölken hemma, t.ex. så
att man ej fick smör.

För att skydda sig skulle man
även lägga stål i gödselhögen, säden m.m. isynerhet vid Stålf
högtiderna.

Thane
Bojdelöstan Fjörsta del.

Prof. dr. Berndt Nilsson

12 12

Acc in 554

F O L K M E D E C I N .

Tattare och "kringstrykare" tilltrödes
ofta en viss förmåga utöver andra människors.

Sälunda kom en tattare en gång till en gård,
där kreaturen voro magra. Han botade dem mot atthan fick Folkmedecin.
20:- kr. samt den kostymen, som husbonden sist haft på.
Så lade han något under en sten i stallet, vilket inte
fick röras på länge. Man tog i alla fall upp stenen och
fann en "fläskasvär."

B Ä C K A H Ä S T E N .

En man skulle på sin väg
hemåt gå över en bäck. I närheten av denna låg en bond-
gård. Då han närmade sig bäcken fick han se bäckahästen.
Den var lång och smal och vit till färgen. Han hörde även, Bäckahästen.
hur det plumsade i bäcken. Då han vid dagsjus kom samma
väg, fick hanse några nyinsatta vita bräder i bondens hus
vägg. Det var de, som lyst i vttnet, och som han tagit
för bäckahästen.

X
S J U N G A M A J I B Y. *

BRöderna Lundh mindes , att man brukat
sjunga maj i by,men sade de, sådant var mycket vanligt i
Luggude härad, och där kunde man få veta det.

Sjunga maj
i by.

Skåne
Frösta hd
Bojokloster
mpps 1928

mpps av Ponde Nilsson
Bagesman Bodarna Quack
Bojokloster

H Ä X O R.

Skärtorsdags- och även midsommarnatten voro
häxorna ute - det kunde även vara andra illasinnade pers
soner - och. De gingo ute kring fälten och fannade med
armarna som om de skulle tagga något till sig i gannan.
Bönderna gingo ute och vaktade, ty så mycket de kunde gå
omkring och famna om, innan solen gick upp skulle sen
bli deras.

Häxor.

S L A K T.
=====

Om någon vid tillfälle, då morfadern var
på slakt yttrade, "stakars djur" så blev han synnerligen
uppbrakt. Han sade, att då ledo djuren mer.

Slakt.

V I D S K E P E L S E V I D M Ö T E .

Om bröderna Lunds morfar

t. ex. på väg till slakt mötte ett fruntimmer så gick han hem igen. En gång fick han sålunda gå hem två gånger för den orsakens skull.

Möte.

Han var rädd för sin egen skugga. en gång, då han blev uppskrämd av något, sade han : "Omni ären de tre vice männen, så dragom till Österlandet, ty jag är icke eder frälsare".

F O L K M E D E C I N .

Mid Sommarnatten skulle man samla in olika
sorters örter mot sjukdommar.

Folkmedeciⁿ.

Örter som oft^z plockades, v^oro fläder och prästb
kragar.

Boajökloster sm., Sk.
Insaml. 1928

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

19/9.

554

G O A N I S S E .

Man talade ofta om goanisse, hur
han sörjde för den gård, på vilken han bodde. En statare Goanisse.
såg exempelvis en gång goanisse sitta på den andre sta-
tarens loft och spinna.

554